

Бала ??м яш?смерл?р арасында юл транспорты бел?н ??р?х?тл?н?не т?б?н?йт? чаралары тудыру буенча «Урам-юллар элемт?се ?айланмаларын т?з?т? ??м белем бир? йортларына маршрут автобусларын куркынычсыз й?р? шартлары тудыру» темасына д?р???ле ?ит?кчел?р, журналистлар катнашы бел?н т?г?р?к ?ст?л ?тте.
Катнашучылардан беренче буларак с?зне Александр Павлович Шеин, вакытлыча Х?к?м?т автоинспекциясе (УГИБДД) ?ит?кчесе вазыйфасын ?т??че, полиция полковнигына бирелде. Ул: «...Агымдагы елны? ярты ел йомгаклары буенча Мордовия ш???рл?ре ??м авыллары урамнарында балигъ булмаганнар катнашында юл-транспорт ??лак?тл?ре («зебра»ны к?чк?нд?) 32 балага к?бр?к терк?лг?н. Шулар арасыннан 35 кеше т?рле авырлыктагы т?н ??р?х?тл?ре алган. Вакыйгаларны? 70%ы и? гади куркынычсызлык тал?пл?рен ?т?м?г?н транспорт чарасы й?рт?чел?р гаебе бел?н килеп чыга. ?тк?н елгы саннарга караганда быел юлны ??я?ле кич?чел?рне имг?т? буенча 13,5% кимр?к б?ла-каза - бу шатландыра, - ди. Тиск?ре динамика: 16 яшьк? кад?р балалар катнашында юл транспорты аркасында килеп чыккан б?лал?р саны 4,3 %ка арткан. Боларны? д?ртт?н бересе юл шартлары начар булу аркасында (юл билгел?рене? б?тенл?й булмавы ??м булганнарыны? начар к?рен?е, кышын юллардан кар чистартмау, тиешле яктылык бел?н т?эмин итм??...) булган, ди. Бигр?к к?п Чамзинка, Торбеево, Темников юлларында, ди А.П. Шеин. Еш кына юл-транспорт ??лак?тен? ике к?пч?кле транспорт й?рт?че балигъ булмаганнар (несовершеннолетний) эл?-г?. Мордовияд? ел башыннан мондый ??лак?тл?рд? велосипедчы 2 бала, скутер й?рт?че 8 яш?смер ??р?х?т алган. Боларны барысын да булдырмау ?чен т?рле оешма ?гъзаларыны? к?м?к хезм?те у?ыш китер?, ди.
«М?кт?пк? укучыларны автобуста й?рт? буенча куркынычсыз шартлар тудыру ?чен стандарт булмаган я?а чиш? юлларын тормышка ашыру тал?п ител?. К?з?т? органнарыны? эшч?нлеген активлаштыру, автобусны й?рт? маршруты буенча килеш?л?рне 28-30нчы августка кад?р терк?рг? кир?к. Ирт?г? уку елы башланам диг?нд? инстанциял?р буенча чабышу файдасыз», -ди Александр Павлович.
Халит Али улы Алимханов, ЮХИДИ (ГУ ОБДД) Россия эчке эшл?р министрлыгы инспекторы - полиция подполковнигы: “Россия буенча балаларны? юлда ??р?х?тл?н?е б?генге к?н белешм?л?ренд? еш к?рен?. ?л?л?ре турындагы х?б?рл?рне ишет? тагы да авыр. Мордовияд? д? андыйлар турында ишетерг? туры кил?. Бу юл кагыйд?л?рен ?т?? ??м инфраструктураларыны? йомшак ?с?е бел?н д? б?йле дип уйларга урын бар, ди. Мо?а юл тигезсезлекл?ре, билгел?рене? начар к?рен?е, тиешле урында тротуарларны? булмавы да с?б?п.
-...Балалар хал?к?тене? к?бесе м?кт?п алдында т?гел, ? укучыларны? ?йл?ре тир?сенд?

була. Шу?а да укучыны? интернет ресурсларга нигезл?нг?н «Б?ла-казасыз юл картасы» укучыны? ?зен? ??м ?ти-?нисен? д? ачык булырга тиеш, ди. Тагы юллардагы сары-ак ике т?сле юл “зебрасы» булдыру бик яхшы к?ренеш. М?кт?п тир?сенд?ге ?ст?м? юл билгел?ре, тамгалары, плакатлары булуын тикшер? бел?н республикабыз буенча й?рг?нд? к?рдем, ди.

Константин Константинович Болтунов (старший инспектор дорожного надзора штаба специализированного батальона ДПС ГИБДД ОР МВД по Республике Мордовия, майор полиции) юл хал?катл?ре буенча анализ ясап, тикшер?л?р вакыты?да яклауга и? мохтажлар - балалар диг?н н?ти??г? килг?н. Юл кагыйд?л?рен ?т?м?? бел?н б?йле 112 язма (предписаний) буенча ?авапка тартылганнар.

Юл тир?л?рен планлаштыру, ремонтлау, ?и?азлау буенча тиешенч? эш алып барылмый. Мо?а мисал да китерде – Л?мбер? юл билгел?ре тиешле бер урында булырга тиеш, ? подрядчиклары башка урынга билгел?п куйганнар ди. Шундый ?йберл?р бел?н д? очрашырга туры кил?.

М?кт?п территориял?рен грамоталы планлаштыру да юл й?р?чел?рне? ис?нлеген саклау ?чен башкарылган чара. Профилактика й?зенн?н укучылар, ана-аталары, ??мгыятьчелек бел?н юл кагыйд?л?рен ?т?? буенча эзлекле эшл?рг? кир?клеге турында ?йтте.

Юл й?реше норма ??м кагыйдал?ре буенча техник чараларны куллану стандартлары тал?пл?рен ?т?м?? ?лк?сенд?ге кимчелекл?р, проблемалар турында Солдаткин Анатолий Николаевич с?йл?п бирде. Беренчед?н, м?кт?п яннары куак-агачлыклар киселм?? (Саранск ш???рене? 4, 19, 28, 16, 8, 20, 39нчы м?кт?пл?р) аркасында юл тамгаларын к?ренм?с д?р???г? китерг?нн?р. Юл стандартларыны? тагы бер бозу очрагы – укучыларны й?ртк?н автобуска м?кт?п (№ 4, № 28) тир?сен? кил? шартлары тудырылмау. Тамгаларны? барысын да куймаганнар ??м ??я?лел?р ?чен кирт?л?р д? 23, 9, 8нче м?кт?пл?р тир?л?ренд? юк. Анатолий Николаевич укучылар, ата-аналар ?чен маршрутларны? хал?к?тсезлеген булдырган схема-плакатлар, схема – макетларны м?кт?п тир?сен? урнаштыруны т?гъдим итте.

Алексей Алексеевич Екшов (начальник отдела Управления автомобильных дорог Республики Мордовия) ярты ел чамасы вакыттагы юл хал?к?тл?ре, балалар бел?н булганнары турында да с?йл?де. Ул с?б?пл?рен д? ?йтте: юлда горизонталь билгел?р юклыгы яки аларны? начар билгел?нг?н?е (63%), яктылык д?рес т?шм?? (6,3%), кышын карны чистартмау (5,4%), юл тамгалары булмау (10,9%), тротуар юклыгы (4,5%), юлны? т?зек булмавы.

М?гариф министры урынбасары Алексей Васильевич Макаркин республикада 201 маршрут буенча м?кт?пл?рг? укучыларны автобуста й?рт?л?р, ди. Шуны? ?чен 231 автобус эшли, быел тагы тал?п ителг?н 18д?н 7 автобус сатып алачакбыз. Барлык транспорт сак каешлары, скоростьне чикл?? техник чарасы бел?н ?и?азланганнар диг?н информацияне ?иткерде. М?кт?п автобусларын “ГЛОНАСС” спутник навигациясе системасына тоташтыру маршрут ??м расписаниел?рне? ?т?лешен к?н саен контрольд? тотарга м?мкинлек бир?, шу?а тоташасы бар. Тагы укучылар м?кт?пк? ?итк?нче юл кагыйд?л?ре турында ишетсенн?р дип автобусларга мультимедия корылмалары урнаштырырга планлаштыралар – бу тагы бер профилактик чара. Укучылар катнашындагы юл-транспорт халак?тл?рен профилактикалау буенча чаралар комплексы («Зеленый огонек», “Юные инспекторы” конкурслары, “Внимание, дети!” акциясе) ?тк?рел?, м?кт?пл?рг? ??м балалар бакчаларына кил? юлларыны? х?ле, юл билгел?ре

??м тамгаларыны? булу-булмавы тикшерел?, ЮХИДИ хезм?тк?рл?ре бел?н торак пунктлар урамнарында рейдлар, ата-аналар ??м укучылар бел?н очрашулар, д?рест?н тыш чаралар, ММЧ хезм?тк?рл?ре бел?н чыгышлар еш ?тк?рел?, ди. Балаларны й?рт? ?чен автобуслары булган м?кт?пл?рне к?ч?йтелг?н контрольд? булуын да ?йтте. М?кт?п автобусын й?рт?чел?р, аларны ремонтлаучылар бел?н т?эмин ит? проблемасы яши, ч?нки зарплаталары т?б?н.

?з чиратында Мордовияд? автомобиль юллар идар?се б?леге ?ит?кчесе Алексей Алексеевич Екшов юл й?р?не оештыру буенча эзлекле эш алып барыла, ди. 50 пунктта “зебра» сызылган, 31 участокта юл т?з?телг?н ??м башка чараларга 303 млн акча бирелг?н. М?кт?п автобусына ?йб?т й?р? шартлары булдыруга аерым акча билгел?нг?н, дип ?йтте. ?мма бу акчаларны акыл бел?н кулланырга кир?клеге турында да с?йл?де. Мисал да китерде. Кайбер авылларда автобус ?йл?неше, площадкаларын булдыру кечкен? авылны башка ?ирг? к?черерг? китк?н кад?р акча т?г?рг? м?мкин, шу?а аек акыл бел?н ??рбер эшне башкарырга туры кил?, ди.Тагы дин ?хелл?ре д? юл й?р? шартларын яхшырту, м?кт?пк? укучыларны абтобуста ис?н-имин й?рт? буенча фикерл?рен ?йттел?р.

«Т?г?р?к ?ст?л» эшенд? катнашучылар бел?н ?йтелг?н фикерл?р протоколга терк?леп барылды. Бу документ к?т?релг?н м?сь?л?л?рне чиш? максатыннан Мордовия Правительствосына, М?гариф министрлыгына ??м Автомобиль юллар идар?сен? юн?лтел?.

Наил? Насырова